

18.10.2023 р. Гр.11. Всесвітня історія. Урок № 45.

Тема: ФРН.

Німеччина програла Другу світову війну і лежала в руїнах. На Потсдамській конференції 1945 року держави переможниці прийняли рішення поділити територію Німеччини на 4 окупаційні зони: американську, британську, французьку та радянську. Берлін також поділили на 4 сектори. Владу мала здійснювати Контрольна Рада. Але майже одразу виявилось, що західні держави та СРСР по різному бачать розвиток майбутньої Німеччини.

Аби полегшити проведення реформ американці і британці об'єднали свої зони, згодом до них приєднались французи. Так 1946 року з'явилась Бізонія, а 1948 – Тризонія. 1948 року західна адміністрація проводить грошову реформу, що мала подолати інфляцію і стабілізувати ринок, – запроваджує західнонімецьку марку. Це викликає негативну реакцію з боку СРСР, який оголошує блокаду Західного Берліна. Блокада триває майже рік і засвідчує поразку СРСР. Після цього розкол Німеччини стає неминучим.

23 травня 1949 року в дію вступає Основний закон, що оголошує Західну Німеччину демократичною федеративною державою, причому підкреслюється його тимчасовий характер до об'єднання всіх територій Німеччини. 7 вересня 1949 року оголошує створення ФРН, столиця Бонн. 7 жовтня 1949 р. радянська сторона оголошує про створення НДР. Той факт, що на території Східної Німеччини держава було створена пізніше, дасть підставу СРСР звинувачувати західні держави у розколі Німеччини. Дві німецьких держави стануть іграшкою в руках великих держав в ході «холодної війни».

Розвиток Федеративної Республіки Німеччини: 1949-1990 рр.

Федеративна республіка Німеччина була створена в 1949 році. На виборах 1949 р. переміг блок ХДС/ХСС і уряд очолив Конрад Аденауер (до 1963 р.). Свої основні зусилля він спрямував на зміцнення міжнародного авторитету ФРН. Йому вдалося добитися прийняття ФРН до НАТО 1955 р. та в ЄЕС 1957 р., знайти порозуміння з Францією.

Людвіг Ерхард, міністр економіки, став «батьком» «економічного дива». Він створив і втілював в життя модель «соціальної» ринкової економіки. Передумовами «економічного дива» стали: допомога за планом Маршалла, відсутність воєнних витрат, дешева робоча сила переселенців,

працьовитість німців. Завдяки реформам Л.Ерхарда до кінця 1950-х рр.. ФРН посіла друге місце в світі після США за рівнем промислового виробництва. Але відносини з НДР не склалися. ФРН вперто не бажала визнавати НДР і погрозила розірвати дипломатичні відносини з усіма країнами, які її визнають – «доктрина Хальштейна». Це привело до будівництва Берлінського муру в 1961 році та падінню авторитету ФРН.

Розвиток Німецької Демократичної Республіки.

Створення Німецької Демократичної Республіки відбулось 7 жовтня 1949 року. Попри обрання президента і канцлера справжнім господарем країн був ставленник СРСР Вальтер Ульбріхт, лідер Соціалістичної єдиної партії Німеччини. Він завзято почав будувати соціалізм в країні за радянським зразком: була проведена націоналізація промисловості, колективізація сільського господарства, створено Міністерство державної безпеки для контролю за суспільством (більше відоме як «штазі»). Берлінське повстання 1953 року було спричинене підвищенням норм виробництва. Населення очікувало змін на краще зі смерті Сталіна, але команда Ульбріхта не пішла на лібералізацію своєї політики. 17 червня 1953 року робітники вийшли на вулиці, вимагаючи знизити норми виробітку і відставки уряду. Повстання придушили радянськими танками.

Коли ФРН прийняли до НАТО, СРСР ініціював створення Організації Варшавського договору в 1955 р. і НДР стала її членом. Політичний курс СЄПН та порівняно низький рівень життя змушували населення заздрити своїм сусідам в ФРН і «голосувати ногами». Тисячами вони тікали через Західний Берлін. Майже 3 млн чоловік встигли перебратися на Захід, поки в ніч з 12 на 13 серпня 1961 р. за проектом «Китайська стіна II» не був побудований Берлінський мур довжиною в 115 км. Берлінський мур перетворився на справжній символ «холодної війни».

В 1971 р. СЄПН очолив Еріх Хонеккер, який асоціювався із застоєм та кризою. З початком «перебудови» в СРСР у мешканців НДР з'явилась надія на об'єднання. Після падіння Берлінського муру 9 листопада 1989 року процес об'єднання став неминучим. З приходом до влади соціал-демократів вектор зовнішньої політики міняється. Канцлер Віллі Брандт з 1969 року починає проводити «нову східну політику», внаслідок чого вдається досягнути певного покращення в стосунках з НДР та СРСР. Після світової енергетичної кризи економічне становище ФРН похитнулось. Рятувати її довелося канцлеру від ХДС/ХСС Гельмуту Колю (1982-1990), який провів реформи в дусі «консервативної революції».

Загалом ФРН з моменту створення демонструвала сталий економічний та політичний розвиток. З початком «перебудови» в СРСР керівництво СЄПН залишилось сам на сам зі своїми проблемами. В серпні 1989 року Угорщина відкрила свої кордони з Австрією і почалася масова втеча східнонімецьких туристів через Австрію. 7-9 жовтня 1989 р. відбувалися урочистості з нагоди святкування 40-ї річниці створення НДР. Тисячі людей вийшли на мітинги та демонстрації протесту в Берліні та інших великих містах Східної Німеччини. Еріх Хонеккер віддав наказ відкрити вогонь по мітингуючих, але він був відмінений.

17 жовтня 1989 року Еріх Хонеккер пішов у відставку, що ще більше поглибило кризу в партії та привело до її розколу. 9 листопада 1989 року під тиском демонстрацій уряд відкрив кордон між Східним і Західним Берліном. Стіна, що простояла 28 років, впала за одну ніч. У грудні 1989 р. було піднято питання про об'єднання двох Німеччин. Почались пошуки формули об'єднання. Спочатку керівництво НДР вважало, що цей процес буде тривалим. Але вибори 1990 р. дали перемогу ХДС, яка виступала за негайне об'єднання Німеччини на основі закріпленої у конституції ФРН схеми входження земель на сході у федерацію. Уряд, сформований лідером ХДС Лотаром де Мез'єром, приступив до реалізації цього процесу. 1 червня 1990 р. у НДР було введено західнонімецькі гроші (дойчмарки). 31 серпня проведено вибори і відновлено 6 земель на території НДР. 12 вересня СРСР, США, Англія, Франція підписали договір про остаточне врегулювання німецького питання. 3 жовтня 1990 р. відбулось об'єднання Німеччини, столицею якої став Берлін. Канцлером об'єднаної Німеччини залишився Г.Коль. Таким чином, відбулось об'єднання двох німецьких держав, що стало найважливішою подією повоєнної історії Німеччини.

Посилання:

1. <https://www.google.com/search?q=%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BA+%D0%B2%D1%81%D0%B5%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D1%97+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97+11+%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81+%D0%BD%D0%B0+%D1%82%D0%B5%D0%BC%D1%83+%D0%A4%D0%A0%D0%9D.%D0%9D%D1%96%D0%BC%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B5+%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B5+%D1%87%D1%83%D0%B4%D0%BE. +%D0%9E%D0%B1%D1%94%D0%B4%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D0%9D%D1%96%D0%BC%D0%B5%D1%87%D1%87%D0%B8%D0%BD%D0%B8.&oq=%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BA+%D0%B2>

2.<https://www.google.com/search?q=%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BA+%D0%B2%D1%81%D0%B5%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D1%97+%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97+11+%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81+%D0%BD%D0%B0+%D1%82%D0%B5%D0%BC%D1%83+%D0%A4%D0%A0%D0%9D.%D0%9D%D1%96%D0%BC%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B5+%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B5+%D1%87%D1%83%D0%B4%D0%BE.+%D0%9E%D0%B1%D1%94%D0%B4%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D0%9D%D1%96%D0%BC%D0%B5%D1%87%D1%87%D0%B8%D0%BD%D0%B8.&oq=%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BA+%D0%B2%D1%81> Д/з: §8.
